

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth, Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A székely és a pálinka.

II.

Ki ne tudná, miért van a palinkának oly nagy romboló hatása? Mig a borban 5—6 fok szesztartalom van, addig a pálinkában 28—30 fok, tehát egy liter pálinka 5—6 liter bor szesztartalmának felel meg s aki 2 deci pálinkát ivott, az már 1 liter bor szeszmenyiségét vette be s így tovább is ez az erős alkohol rombolja szét a szervezetet s emészti el a lelki erőt.

Jól tudjuk, hogy gazdának, napszámiosnak 3—4 deci pálinka naponta pontosan kijár a munkaidőben s ezt lassanként úgy megszokja a szervezet, mint a gyomor a frustukot, sokszor azonban beljebb is mennek a kelleténél s végre a pálinka ur lesz az ember felett, mert a megszokás természetévé válik s önuralma úgy meggyengül, hogy nem tud többet róla lemondani. Így szokja meg munkaidőben a nép a pálinkát s folytatja munkaszünetben is, így fertőzi meg vérét s vele együtt utódait is.

Az apák vétkeiért az Isten az utódokat bünteti meg. Nagy felelősséggel tartozik minden szülő Isten és ember előtt gazbűnéért, melylyel a palinkának hódol. A vigalmas korcsmai dárídókat az ártatlan fiak és unokák keserülik meg.

Az Isten az embert a teremtés koronájának teremté, felruházva észszel, szabad akarat, az ember tehát remeke az Isten alkotásának, sokszor azonban oly dolgokat cselekszik, mely által utálatosabbá teszi magát a legundokabb állatoknál, a csuszó-mászóknál. Mig minden lény utódainak tiszta vért ad, addig a teremtés koronája vérét megfertőzve, megrontva juttatja utódainak, ön-maga segítvén elő nemes fajának végpusztulását. Sok szülő, ha már mindenét elitta, örökségül nem hagy mást gyermekeire, mint a fertőzött vért, hogy ne tudjanak azok se ellenállani a pálinka fogyasztásának, mig az unokáknak megszűnik nemző erejük, vagy csak tompa elméjüket, hülyéket, nyavalyatörőket stb. nemzenek, végre magvaszakad a családoknak s vele együtt a székely népnek.

Ezen az uton haladva betelik, hogy: »a kiváltságos népek a midőn magasra emelkedtek, aztán rohamosan hanyatla-

nak s kimerülve, elcsigázva, tönkremegyve eltűnnek, s helyüket új, ifjabb népek foglalják el, vagyis olyanok, a melyeknél a tehetség, az erő kiválása alig indult meg.»

És mit tehetünk ellene? Aki a népet felakarja világosítani e rettenetes dologról, az oktalan dolgot cselekszik, mert ha meghallgatná is a mit beszélnek, még se követné azt, ezért egyelőre, mig ki nem irtják a földszínéről a pálinkát, mint az emberi nemnek vesztét okozó mérget, szigorú s-ókat kell hozni és azokat kérlelhetetlenül végre kell hajtani. Azok a paragrafusok ilyen formák lennének:

1. A mely szülő a gyermekének pálinkát ad, szigorúan megbüntetendő.

2. A mely ifju részeg állapotba kerül, nyilvánosan testi büntetés alá vettessék.

3. A mely férfi vagy nő részeg állapotba jut, vagy részegen botrányt okozólag viselkedik, szigorú pénzbüntetésre, vagy ha szegény, börtönnel sújtassék.

4. A részeg állapotban elkövetett bűn, ne találjon a részegségben enyhítő körülményre, sőt külön büntessék a részeg állapotot is.

5. Az iszákosok névsora hatóságilag állapitassék meg s a korcsmárosoknak küldessék meg, kik joguk elvesztésének terhe alatt italt nekik nem adhatnak.

6. A mely embert 2-szer elítéltek részegség miatt, az gyám-ság alá vettessék, hogy vad szenvedélye miatt ne juttassa koldusbotra ártatlan családját.

7. Amely korcsmáros annyi pálinkát ad a vendégeinek, hogy azok megrészegednek, korcsmajogának elvesztésére ítéltessék.

8. Vasár- és ünnepnap legyen zárva a korcsmahelyiség, stb.

A testi büntetés behozatala az ifjaknál rendkívül szükséges, mert az erkölcs annyira megromlott, hogy ha ifjaink valamiért börtönre ítéltetnek, fűtyülve mennek a börtönbe s fűtyülve jönnek ki, majd nem fűtyülnek, ha a szolgabíró tizenkettőt huzat rájuk.

A midőn tehát a székely nép felségítését annyira a szivükre vettük, vegyük ki először a pálinkás üveget a kezéből, mert ha nem, mig csak él e nép, mindig szükség lesz a székely akcióra, sőt bekövetkezik, hogy a büszke székelyt úgy kell el-tartsa az ország, mint nyomor-rékot.

Szász Béla.

A politikai helyzetről.

* Régi dolog, hogy ha katona kell a császárnak, akkor a nemzetnek van hadserege, mert a katonát az ország védelmére kéri. Ha pedig a hadsereg nemzeti reformjáról esik szó, akkor hadseregünk nincs, mert azzal a legfelsőbb Hadur — tetszése szerint rendelkezik. Szóval a vért és pénzt mi adjuk; a gyermek a mi vérünkől való vér, de más mondja magáénak, más rendelkezik felette — idegen nyelven és mi tehetetlen türelemmel várjuk, les-sük a pillanatot, midőn magunkénak vallhatjuk. Tavaszkor 450 milliót kértek; megkapták. Ősszel ismét kérnek 50 milliót. Széll Kálmán idejében 300 millió rendkívüli kiadásról volt szó. Tisza és Fejérváry alatt 450 millióra hágott s most ezt még 50 millióval pótolatják és lesz belőle 500 millió. Így licitál az osztrák ami zsebünkbe. Elviszi új hajóhadosztályra, nagy csatahajókra és torpedóflottillákra keservesen szerzett filléreinket s elkölti legnagyobb részét — Ausztriában.

* Minisztertanácsban foglalkoztak Wekerle miniszterelnök szombati audienciájával és a közös minisztertanácsban történetekkel. A közös költségvetés, valamint a kiegyezés kérdésén kívül az ország 1907. évi költségeloirányzatával is foglalkoztak. Ez utóbbi a jelen évi költségvetést 15—16 millió emelkedéssel mulja felül. A többlet a kereskedelmi, közoktatásiügyi és igazságügyi tárcák javára esik.

* Az adóhátralékok kamatja. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter az ex-lex idejéből való és a még régebbi adóhátralékok kamatja ügyében rendeletet intézett az adófelügyelőségekhez. E rendelet szerint az 1905. évet megelőző időből származó, valamint az 1906-ik év július hó elsejétől esedékes adótartozás után öt százalékos kamat számítandó, a régi tartozásnál az ex-lex idejére is. Az ex-lex idejére esedékes adótartozás után kamatot nem számítanak, ha azt felerészben legkésőbb november elsejéig, felerészben pedig ujévig befizetik.

Tisztviselők érdeke.

Tisztviselői nyugdíjpótló és segítő-egyesület

Valóban jó gondolata volt, aki ennek alapját megvetette, hisz látjuk, hogy a szegény tisztviselőknek alig elég a javadalmazásuk a megélhetésre s a legtakarékosabb sem képes öreg korára gyűjteni. Bizony gyakran megtörténik az, hogy a lelkiismeretes, pontos tisztviselőnek midőn

élvezni kellene egy élet munkálkodásának örömeit, a küzdelmes öreg kor lepi meg s nem a nyugalom. De hát még a tisztviselő özvegye? Örüljön ha éhen nem hal. S a gyermekei? Ha Isten meg nem áldotta legalább egy negyeduccattal, nevelési járulékot sem kap az özvegy. Hát most miből neveljen hasznos polgárokat a hazának?

Ez egyesületnek három fő osztálya van. Az első a nyugdíjpótló. Magában a neve is elárulja, hogy mi célja van ennek. A csekély nyugdíjat nagyobbá tenni az által, hogy csekély díj lefizetése ellenében, a nyugalmaztatása alkalmával, ha már 10 év óta tagja az egyesületnek, nyugdíjkiegészítésben részesül a tag.

A második a temetkezési járulékra vonatkozik. Ez is igen fontos. Hiszen sok tisztviselő van, aki azért nem nősül, hogy szegény családját, szüleit gyámolithassa s ha elhal, még az sincs, amiből eltemettessék, mert a törvényeink szerint nőtlén tisztviselőt nem illet meg temetési járulék. Hány és hány eset van, hogy a szegény tisztviselő társai adják össze filléreiket s úgy temetetik el elhunyt társukat. Bizony áldás ezen intézkedés s jól teszik azon tisztviselők, a kik csak bírják, ha egyik vagy másik osztálynak tagjaivá lesznek.

A harmadik és ez nemzeti gazdasági szempontból is fontos osztálya, a kölcsön osztály.

Aki csak kevéssé ismeri a tisztviselők nyomoruságos viszonyait, nagyon jól tudja azt, hogy a legtöbb a kényszer hatása alatt, mihelyt fizetése elérte azt az összeget, hogy kölcsönt vehet fel, megcselekszi, hisz élni kell. Legtöbb esetben az osztrák tisztviselő egyesületet boldogítja, mert más intézet rendelkezésükre nem áll s gondoljuk csak el, hány és hány ezer korona vándorol ezuton is kamat fejében az osztrák sógor zsebébe s mindez maradhatna idehaza, ha egy ilyen fajta egyesület volna. Ezen osztály még nem kezdette meg működését, talán jövő év tavaszára.

Rövid vázlat volt ez csak, az Alpesektől a Hymalájára lépve, de célja ismeretes s ki érdeklődik utána, szívesen ad utbaigazítást az egyesület.

Székelyudvarhely rendezett tanácsu városi, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgazemélyzet, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjintézetének alapszabályai.

I. A nyugdíjalap létesítése, célja és részesei.

1. §. A nyugdíjalap célja a városi szervezeti és ügyviteli szabályrendelet által rendszerezett állomásokra megválasztott vagy állandóan

kinevezett tisztviselők, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgaszemélyzet tagjainak, nemkülönben azok özvegyei és árváinak az ezen szabályrendeletben meghatározott feltételek mellett nyugdíj ellátás, vagy végkielégítésben való részesítése.

2. §. A nyugdíjintézetnek feltételül és kötelezőleg részesei Székelyudvarhely város alább egyenkint megnevezett minden választott, vagy kinevezés alá eső és rendszeres fizetéssel javadalmazott tisztviselője, segéd, kezelő, rendőrségi (közrendőrök) és szolgaszemélyzetének tagjai, ugymint: polgármester, rendőrfőkapitány, tanácsosok, jegyzők, tiszt ügyész, pénztárnok, számvéve, ellenőr, tiszt orvos, adótiszt, leveltárolók, iktató, állatorvos, alkapitány, irnokok, városgazda, végrehajtók, közrendőrök és hivatalsszolgák; állami vagy törvényhatósági nyugdíjjal ellátott városi tisztviselő, ezen nyugdíjintézetnek tagja nem lehet.

3. §. A nyugdíjalap tőkéjét képező Székelyudvarhely város képviselőtestületének 126—893 szám alatt kelt határozatával, a nyugdíjalap létesítése céljából megszavazott és 1906 évi július hó 1-ig a nyugdíjintézet pénztárába befizetendő 24.000 korona, azaz huszonnégy ezer korona, valamint 101—904. számú képviselőtestületi határozattal megállapított és 1907. év január hó 1-től kezdődőleg 1912 év december hó 31-ig évi 2000 korona, azaz kétféle ezer koronás részletekben fizetendő 12.000 korona, azaz tizenkétféle ezer koronás adományból

4. §. A nyugdíjalap jövedelmét képezik:

1. A város képviselőtestülete által adományozott 36.000 azaz, harminchatezer korona alaptőkének kamat jövedelme.

2. A tisztviselők, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgaszemélyzeti tagok által, hivatalba lépésük, kinevezésük, vagy megválasztásuk, valamint magasabb illetménybe lépésük alkalmával egyszersmindenkorra fizetendő törzsjárulékok.

3. A tisztviselőkre, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgaszemélyzeti tagok által, a törzs járulékokon kívül fizetendő allandó évi rendes járulékok.

4. Az 1895 év január hó 1-seje óta a város szolgálatába álló rendőrségi és szolgaszemélyzeti tagok által, szolgálati idejükhöz képest fizetendő pótl járulékok.

5. A képviselőtestület által jogérvényes szabályrendelettel ide utalt és utalandó bevételek.

6. Nefeláni adományok és alapítványok.

Minden városi tisztviselő, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgaszemélyzeti tag hivatalba lépése (megválasztása, vagy kinevezése) alkalmával, ha 40-ik élet évét még be nem töltötte rendszeresített egy évi fizetésének 5 százalékaival, ha pedig 40-ik élet évét már betöltötte rendszeresített egy évi fizetésének 10 százalékaival tartozik egyszer s mindenkorra szóló törzsjárulék kép, az alap vagyonához hozzájárulni.

Minden tisztviselő, segéd, kezelő, rendőrségi és szolgaszemélyzeti tag, magasabb illetményének élvezetében lépésekor, köteles egyévi fizetési többlet (ide értve a személyes és fizetési pótlékot is) 30 százalék azaz harminc százalékaival a nyugdíj alap vagyonához egyszersmindenkorra szóló törzsjárulék kép hozzájárulni.

Mind két esetben trözsjárulék 12 havi egyenlő részletben az illető fizetéséből a pénztár által levonatik.

6. §. Az egyszersmindenkori törzs jutalekon felül allandó járulék képpen a város szolgálatában álló s abban újra megválasztott egyének a rendszeres évi fizetés valamint esetleges személyi és fizetési pótlék 5 azaz öt százaléka tartoznak a nyugdíjalapba befizetni, mely járulék a fizetésből havonkénti részletekben vonatik le.

7. §. Azon rendőrségi és szolgaszemélyzeti tagok pedig, kik 1896. év január 1. óta allanak a város szolgálatában s a kik csakis a jelen szabályrendelet alapján váltak a nyugdíjalap részesévé, kötelesek elköltött szolgálati éveiknek megfelelően eddigi évi fizetésüknek 3 százaléka pótljutalék címen jelen szabályrendelet jogerőre emelkedésétől számítandó egy év alatt a nyugdíjalapba szintén befizetni.

(Folyt. köv.)

TANÜGY.

Kartársaimhoz!

A székelyudvarhelyi községi iskolai tanítók által szerkesztett s az „Udvarhelyi megyei tanító-egylet” tulajdonát képező

„Módszeres szépírási irkák”

Betegh Pál és Társa székelyudvarhelyi cégnél, kellő mennyiségben a kartársak rendelkezésére állanak.

Midőn ezt örvendtes tudomásra hozom, egyúttal kartársi szeretettel kérem: tekintettel arra, hogy ezen irkák a szépírási módszeres tanítására kiválóan alkalmasnak, sőt — ez idő szerint — minden használatban lévőknél föltöltött célszerűbbeknek találtattak; tekintettel arra, hogy az irkák papírjának finomsága mellett — olcsóknak tekinthetők s nevezett cég a viszont elárusítóknak 20 százalék kedvezményt nyújt; tekintettel arra, hogy említett előnyeik kívül az „Udvarhelyi megyei Tanítók Otthona” javára 10 százalék jövedelmet ad, minden kartársamnak önmaga iránti kötelességére hivatkozással — iskolájukba ezen irkákat bevezetni s környezetükben lévő kereskedőkkel beszereztetni sziveskedjenek.

Reméljük, hogy Kartársaim szíves kérésemet teljesíteni fogják, melyek után vagyok

Siménfalván, 1906. szept. hóban

kartársi üdvözléssel:

Szász Ferenc,

az „Udvarhelyi megyei tanító-egylet” elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap további küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Emlékkünnep.** A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium ifjusági Petőfi-Önképzőkörre a tizenhárom aradi vértanú kivégzésének 57. évfordulója alkalmából 1906. október 6-án, az intézet nagytermében emlékkünnepet rendez, melyre a közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Himnusz, Kölcseitől és Erkeltől; előadja az ifjusági vegyeskar. 2. Tizenhárom, Ábrányi Emilől; szavalja: Nemes Imre VII. o. t. 3. Ünnepi beszéd, írta és szavalja: Benedek Aladár VII. o. t. 4. Kurucdalokat énekel Gönczy Lajos VIII. o. t., zenével kísérik: Varga Ferenc (violino I), Schmidt Károly (viola II), Kovács Jenő (viola I) és Keresztes Károly (cello) VI. o. tanulók. 5. A walesi bárdok, Arany Jánostól, szavalja: Hegyi András VIII. o. t. 6. Szózat, énekl az ifjusági énekkar. Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődik.

— **Telekkönyvi helyesbítések és az árvák.** Ugron Ákos főispán fi-gyelmét a közérdekű és támogatásra szoruló ügyek nem kerülnek el. Mi-

nap a számonkérőszék ülésén fel-szólította az árvaszék elnökét, hogy az igazságügyminiszter által elren-delt mintegy 30 községi helyi telek-könyvi helyesbítés alkalmából kérje fel az illető törvényszéki referenseket, hogy minden egyes községi az árvák ügyét érdeklő tárgyalási, megállapítást egy-egy napra tűzzék ki. Ekkor pedig az árvaszéki elnök vagy helyettese, esetleg az árvaszéki ügyész hivatalból képviselje az ár-vákat s azok érdekeit minden vo-nalon oltalmazza. Isten áldása fogja kísérrni az ilyen és ehhez hasonló munkálkodást.

— **Felekiné-Munkácsi Flóra meg-halt.** A magyar színművészetet nagy-gyász érte, Felekiné-Munkácsi Flóra, a Nemzeti Színház örökös tisztelet-beli tagja, hosszas betegeskedés után életének 71-ik évében, hétfőn délután negyedfél órakor Budapesten meghalt. Az elhunyt művésznővel a régi színészgárda egyik legjelesebb tagja költözik sirba, aki több mint félszázadon át működött a színpad-deszkain s művészetével egyaránt meghódított mindenkit, párállan jó szívevel pedig kivívta magának pá-lyatársainak nagyrabecsülését és szeretetét, akik most könnyes szem-ekkel állják körül a nagyszony kihűlt tetemet. Feleki Miklósné szül. Munkácsi Flóra, a budapesti Nem-zeti Színház elsőrendű tagja 1836. április hó 29-én született Bajan. A művészesaladból származó gyermek már igen korán képességet mutatott a színi pályára. Magasabb kike-peztetés okából Bécsbe ment. A ke-csegtető ajánlatokkal nem törődve, Magyarországra jött és itt 1855-ben fellepett a budapesti Nemzeti Szín-házban, ahová vegleg szerződtek népszínmű-énekesnőnek. Az 1858-ik évben Feleki Miklós színész és szín-műíró felesége lett. Később átvette a drámai társalgási szerepeket, leg-utóbb pedig a hősnői szerepeket adta. 1898-ban nyugalomba vonult a színpadtól s ekkor a színház örö-kös tiszteletbeli tagja lett. Kiváló művészetéért a király még előbb a koronás arany érdemkeresztel tün-tette ki, a színház tagjai pedig a Nemzeti Színház nagy művészi aranyérmével hódoltak neki, amelyet ő rajta kívül csak Prielle Kornélia birt. A Nemzeti Színházban utol-jára 1901-ben lépett föl s 1902 feb-ruár 8-án lépett utolsó ízben a színpadra, amikor a Várszínházban a budai közönségtől búcsuzott. Innen kezdve csendes visszavonultságban töltötte életét. A télen betegeskedni kezdett. Julius végén a gyermekei kivitték Leányfalvára. Leányfaluról a múlt hó 22-én bevitték a beteg művésznőt Pestre s ott kívánságára papot hívtak hozzá, akinek meggyónt és felvette tőle a haldoklók szent-ségét. Mindvégig eszméletlenül volt s látogatóit nagy örömmel látta-ágya körül. Hétfőn még fölkelte ágya-ból s beleült régi kedves karosszé-kebe. Innen kezdve ereje rohamosan fogyott s délután csöndesen elszen-derült. Eltemetetéséről a Nemzeti Színház igazgatósága gondoskodott. A végtisztességgadás tegnap délután volt a színház udvarán; a színház részéről Somló Sándor igazgató bu-csuztatta az elhunytat s beszédet mondtak a művészek részéről is. A művésznő halálát két fia: Feleki

Andor földbirtokos és Feleki Pál volt székelyudvarhelyi rendőrkapi-tány és négy unokája siratja.

— **Iskolalátogatás.** Ugron Ákos főispán a tanfelügyelő kíséretében a helybeli állami polgári leányisko-lát minap meglátogatta. Minden egyes osztályban végig hallgatta a tanítónő tanítását s a látottak és hallottak felett megelégedésének adott kifejezést. — Ugy értesülünk, hogy közbe-közbe más intézeteket is meglátogat ő méltósága, hogy személye-sen győződjék meg a tanításbeli elő-menetelekről.

— **Műkezelői előadás.** A helybeli polgári önképző és segélyző egye-sület kebelében mozgalom indult meg egy műkezelői színelőadás létrehozása ügyében. Színre kerül „Postás Klári” 3 felvonásos szinda-rab. A próbák immár javában foly-nak és a meghívókat közelebből szétkaldik.

— **Erzsebet-szobor leleplezése.** Magyarország nagyszonya emléké-nek kegyeletes megőrzése, még min-dig élénk törekvést képezi hazánk egyes községeiben. A jóságos királyné mellszobrát hunyadvármegyei szürke márványból, talapzatát homoródal-mási színes márványból Hargita Nándor székelyudvarhelyi kö- és agyagipari szakiskolai igazgató ké-szítette el. Leleplezése pedig folyó-ho 28-án, nagy ünnepélyességgel történik meg Halmágy, nagyküllő-vármegyei községi, ahol csinos parkot készítettek és a művészi ki-vitelű szobrot ott helyezték el. A szobor magassága három méter s létesítésében Bedő Mózes községi körjegyzőnek és a községi derék pol-gárságának elévülhetetlen érdemei vannak.

— **Rákóczi fejedelem hazahozat-tal és a szegénytörvény.** Boldog em-lékünk: II. Rákóczy Ferenc nem sokára a kassai domban alussza örök álmát. Nagy készülődések van-nak mindenfelé, hogy Erdélynek és a részeknek utolsó választott feje-delmét méltó pompával helyezték örök pihenő helyére, forrón szeretett hazájának földjén. Abaujtornamegye 36 pontból álló ünnepes rendez. Ott lesz a főrendiház, képviselőház, törvényhatóságok stb. Csak egyről nem hallatszik hír. *Legelső dolga legyen a magyar országgyűlésnek, hogy a Thökölyt és Rákóczyt megbélyegző törvénycikkeket helyezték hatályon ki-vül.* Töröljék ősünk e szegénytörvé-nyét azonnal, ez legyen az október 10-én összeülő képviselőháznak első dolga, mert a múlt beszél a jövőről, ez legyen az első lépés Rákóczy temetésénél. Hozhatjuk magyar földbe Rákóczyt, temethetjük fejedelmi pom-pával magyar hantok alá, ha magyar törvények sütik rá a becstelenség és hazaárulás bélyegét. Nehéz lenne a honi hant s vissza sirna lelke oda az idegenbe, hol neve ideál s nem törvény mondja ki a legnagyobb, de valótlan gyalázatot.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Major Lajos okleveles tanárt a fennálló szerződésből kifolyólag a helybeli róm. kath. főgimná-ziumhoz rendes tanárnak nevezte ki.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága ezévi második rendes köz-gyűlést folyó hó 11-én (csütörtökön) d. e. 9 órakor fogja megtartani. Az erről szóló főtárgysorozatot az al-iszáni hivatal tegnap küldötte szét.

— **Udvarhelyvármegye népmoz-galma 1904-ben.** Az orsz. statisztikai hivatal kimutatása szerint, vármeg-yénk területén 1904-ben 1012 há-zasságot kötöttek. Született 4178 gyermek. A halálozások száma 3041. Szaporodás tehát 1137. Az összes népesség természetes szaporodás

alapján 121,936. A vándorlások figyelembe vételével pedig év végén 120,308, az év közepén meg 119,943. Esik 1000 lélekre házasság 8,4, élve születés 34,9, halálozás 25,4 és szaporodás 9,5 százalék. A gyermekhalálozásokat külön számítva, meghalt az 5-ik életéven alul 1256, viszonylag 100 halálesetre 41,3 és 100 élve szülöttre 30,1 százalék; a 7-ik életéven alul számszerint 1334, viszonylag 100 halálesetre 43,9, 100 élve szülöttre pedig 31,9 százalék esik.

— **Kétszáz éves plebánia.** A segesvári róm. kath. plebánia 200 éves fennállását most ünneplik. Ez alkalomból több napig tartó jubileumi missziót tartanak, amely vasárnap kezdődött meg és e hó 7-ikéig tart. A szent beszédet felváltva a székelyudvarhelyi és medgyesi Ferenc-rendi atyák mondják.

— **Vármegyei pótdadók.** Az e hó 11-én megtartandó törvényhatósági közgyűlésen első tárgyként előterjesztés lesz, hogy a tisztviselői nyugdíj alap céljaira az 1907. évre 1 1/2 százalék vármegyei pótdadó kivetése és behajtása névszerinti szavazással megállapíttassék. Ugyanekkor tesznek előterjesztést a megyeházipítási alapra 50 évre megszavazott 3 százalékos pótdadónak 1907 évi kivetése és behajtása ügyében is.

— **Gazdakörök munkássága.** Vármegyéinkben 75 Gazdakör van megalakulva és — a székelyföldi kirendeltség 1905. évi működésének ismertetése szerint — igen sok gazdakör a székely akciónak az a talaja, melyből az elvetett mag legtermészetesebben s legkönnyebben szerez kicserizik. A nélkül, hogy a jóra lényegesen törekvő és azt állandóan gyakorlatban tartó vezetők munkásságát méltóképen megbecsülni ne akarnók, szükségesnek tartjuk felhívni a közfigyelmet az olyan gazdakörökre is, amelyekből „az elvetett mag” nemhogy könnyen kicsiráznék, hanem — az eddig követett irányzat mellett — belepusztul. Neveket egyelőre nem említünk, mert akkor személyeket is kellene érintsünk. Már pedig a Gazdakörök helyes irányu tevékenysége annyira közérdekű és oly fontos, hogy a személyek e mellett teljesen eltörpülnek. Nem beszélünk a multakban pl. a vetőmagok kiosztása körül történt visszaélésekről és hogy sok helyen a legjobb gazdák kapták a vetőmagot s a szegényebbek egyáltalán semmi segélyben nem részesültek. Ettől eltekintünk most. De időnkint bevilágítunk azok sötét odujába, akik talán nem egész önzetlenül sáfárkodnak a reájuk bízott talentumokkal. A kirendeltség említett jelentésének 11. lapján azt olvassuk, hogy a gazdakörök használják ama gazdasági eszközöket és gépeket, melyek a székely akcióból kifolyólag megismertetés végett kiadatnak. No hát ez nem egészen így van. Egyes névleges gazdakörök elnökei és más korifeusai, maguknál tartják az eszközöket és gépeket, soha összejövetelre a tagokat meg nem hívják, hanem a megismertetésre szánt dolgokat ők maguk használják. A végén aztán csodálkoznak, hogy a szegény nép a Gazdakörhöz nem ragaszkodik és a csekély tagsági díjat sem fizeti, mert hát minék is fizetné, ha semmi előnye abból nincs. Jó lesz tehát a kirendeltségnek, — ha azt akarja, hogy a gazdakörök ne csak papirosra, de a valóságban is komolyan létezzenek — közbe-közbe egy kis ellenőrző vizsgálatot tartani és a megismertetésre kiadott gépek mikénti ismertetéséről ott a helyszínen, a gazdakör tagjainak összejövetelén részletes jelentést bekövetelni. Szükség esetén pedig megfelelő nyomozással kipuhatolni, hogy a Gazdakörök eszközeit és gépeit hány tag használta s ha nem vette volna igénybe, miért történt az? Legjobban úgy lehetne ellenőrzést gyakorolni, ha időnként nyilvános beszámolókat tartanának a havonként egyszer a kirendeltség helybeli intézőjéhez megteendő írásos jelentések alapján. Olyan gazdakör is létezik állítólag, amely megalakulása óta kétszer sem tartott összejövetelt s az ismertetésre kiadott gépeket a tagok nem is látták. Az ilyen tűrni lehetetlen s épen azért felkérjük a székelység ügyei iránt érdeklődő honfiakat, hogy az ehhez hasonló visszaéléseket illetékes helyen való figyelembe ajánlás végett, adják tudtunkra.

— **A székelyudvarhelyi oltáregyesület** vasárnap délelőtt 10 órakor a Ferenc rendiek templomában tartotta meg közgyűlését, melyen az elnök távollétében P. György József igazgató elnököl, aki megnyitójában az egyesület utolsó évről és annak vagyoni helyzetéről beszámolt. Ezután pedig felolvasta P. Kory Ottó provinciális rendeletét, melylyel az egyesületet felosztatja. Az együletnek 3149 K 24 f bevételével szemben 3417 K 79 f kiadása volt és a többlet 268 K 55 fillért a rendtartományi főnök intézkedése értelmében, a zárda fogja viselni. Kárpótlásul pedig a plebániára szánt, de a többlet kiadás miatt eddig visszatartott s 248 koronára értékelt öt miseruhát megtartják. Az alapító tagsági díjakat a zárda visszafizeti. Végül P. Krizosztomusz néhány megjegyzést fűzött az egyesület felosztatásához.

— **Tanítógyűlés.** Az Udvarhely-megyei Tanító-egylet Udvarhely járási fiókköre Parajdon folyó évi október hó 10-én d. e. 9 órakor, istentisztelettel kezdődőleg, rendes gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Tanít egyik helybeli tanító 2. Elnöki megnyitó. 3. Elnöki előterjesztések. 4. Jegyzőkönyv olvasás. 5. Felolvas: Olasz Domokos. 6. Szavaz: Vida Mózes. 7. Énekel a Parajdi Dalkör. 8. Vitatétel: Miként lehet gyakorlati tapasztalatokat szerezni a tanítás és nevelés köréből. 9. Pénztáros jelentése. 10. Tisztújítás. Gyűlés végeztével, — a közebéd után — az érdeklődők megérintik a sóőröl és marhasó-készítő malmot, az új sótárnát, a pokróc és szappan-gyárat.

— **Nyolchetesek.** A folyó évben besorozott tartalékosok nyolcheti kiképzésre tegnap és tegnapelőtt vonultak be a helybeli zászlóaljhoz. Egyhangú, monoton daloktól volt hangos az utca, míg a mintegy hat-hétszáz főre menő ujonc legnagyobb része mámoros fővel a kaszárnnyába vonult.

— **Városunk népesedése 31 év alatt** Székelyudvarhely város 1869-től 1900-ig a következő arányban népesedett: polgári népessége 1869-ben 5173, 1880-ban 5948, 1890-ben 6414 1900-ban 7733 lélek volt. Szaporodása százalékokban: 1869—1880-ig 15,0, 1881—1890-ig 7,8, 1891—1900-ig 20,6, 1869—1900-ig (31 év alatt) 48,6. Az összes (polgári és katonai) népesség 1890-ben 6769 és 1900-ban 8045 lélek volt, tehát az utolsó 10 évben 18,8 százalék szaporodás mutatkozik.

— **Két ügyvéd — egy iroda.** Dr. Váró Géza és Dr. Szöllősi Ödön Székelyudvarhelyi, a Székelyegyleti Első Takarékpénztár volt helyiségében, közös ügyvédi irodát nyitott.

— **Kiállítás.** A vármegyei gazdasági egyesület e hó 2-án rendezett tenyészállat kiállítása és az ezzel kapcsolatos lódíjazás jól sikerült. Részletes tudósítást jövő számban közlünk.

— **Az olcsó marhasó.** A pénzügy miniszter ujabban rendeletet adott ki, amelylyel az olcsó marhasóról szóló 1904. törvény végrehajtási utasítását némiképpen módosítja. A legfontosabb változás az, hogy az örlött (poralaku) és sajtolt marhasó ezenül Szigetkamarán és Parajdon állittatik elő, míg Marosújváron csakis örlött marhasó és ez is csak a közelfekvő fogyasztók (sókis-árusok) részére. A kisebb méretű 5 és 25 kilógramm örlött (poralaku) marhasót tartalmazó zsákok és az 5 és 10 kilógramm sajtolt marhasó-darab folyó évi október hó 1-től kezdve hozatnak forgalomba. — Az örlött marhasónál a zsákok, a sajtolt marhasónál a sajtolás költsége métermázsánként 1 korona 60 fillért tesz ki amit a marhasó alap árához ezenül hozzá fognak számítani.

— **Faeladás a városi erdőben.** Soha nagyobb érdeklődés mellett árverezés nem folyt le, mint vasárnap a város tulajdonát képező erdőben. 150 öl fa eladásáról volt szó. A legteljesebb nyilvánossággal folyt az árverezés s ezuttal is fényes bizonyíték maradt, hogy a közvagyon kezelését a nyilvánosság legjobban elősegíti. Valamint „a gazda szeme hízalja a nyáját”, azonképpen gyarapítja a közvagyon a nyilvánosság. Az ugynevezett 150 öl tűzifa, melyből körülbelül 3 ölből lesz kettő igazi öl, a mindvégig élénk árverezés mellett 4177 koronát hozott a város meglaposodott kasszájába. A legolcsóbb ölfá 23 korona és a legdrágább 34 koronáért ment el. Legtöbbet vásároltak a megyei takarékpénztár tisztviselői és Szöllősi Sámuel szeszgyárbérlő részére.

— **Országos kirakóvásárok október havában** a következő helyiségekben és napokon lesznek:

4. Borsa, Kaál, Körispatak, Marosludas, Szászváros, Székelyudvarhely.
5. Zabola.
6. Gerend, Oláhlaposbánya, Szabéd, Törösvár.
7. Szelistye.
9. Bürkös, Czege, Kraszna.
10. Alparét, Báránkyut, Csikszentdomokos, Felsőszálláspatak, Köhalom, Marosilye, Nagysármás, Sepsiszentgyörgy, Torockó, Zsibó.
11. Alsóárpás.
13. Mikeszásza, Petrozsény.
15. Dicsőszentmárton, Parajd, Szinye.
16. Csikkarcfalva, Halmagy, Nagyenyed, Nagyida, Nagylonda.
19. Tasnád.
20. Várhely.
21. Bónchida, Gyéres.
22. Hadad, Ujgyház.
23. Szászrégen.
24. Szilágycseh.
25. Brassó, Nagymás, Ósinka, Soósmező.
26. Buza, Erked, Magyarigen, Szamosújvár, Szászcser.
27. Homoródoklánd, Óradna, Szentlászló.
28. Erdőszentgyörgy, Jakabfalva, Kézdivásárhely, Monora.
29. Márkod, Papolecz.
30. Borgóprund, Déva, Kékes.
31. Egerbég, (Nagyküllő), Gyergyóalfalu, Mezőbánd, Szásznádas.

Gsászárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívíz gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlégi, szénsavas- és villamos viz fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság

ványfürdők; hőlégi, szénsavas- és villamos viz fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes. (68. folytatás.)

Figyelmeztetik 1549-iki országgyűlésen Martinuzzit, a helytartót, gondoskodjék, hogy a török-adó teljesen kifizetődjék, mert annak megadására a három nemzet köteles.¹⁴ Ebben az időben a székelyek a rájuk eső részarányt szabályszerűen megfizetik. Az ezutáni években elmaradt a pénz, de később megint megadták. Az országgyűlés egyértelmű megállapodásából származik ekkor az a határozat, mely szerint a királynénak adandó segedelemre mindnyájan késznek nyilatkoztak.¹⁵ 1552-ben Tordán, tekintve követeik csekély számát, vonakodnak a székelyek segedelmet adni a királynénak; kéri tőle, küldjön egy meghatalmazottat közéjük a nemzetgyűlésre, Székelyudvarhelyre, ott azt nem vonakodnának megszavazni és megadni.¹⁶ Nem éppen kopasz mentesség volt ez az eljárásuk; a csekély számú székely követek nemzetük nevében nem merték az új adót vállalni. Báthori András, a vajda és Castoldo, a német generalis, 1553. januárban meg vannak bizva, hogy a székelyekkel és szászokkal tárgyaljanak az általuk fizetendő subsidiumról, miközben kölcsönösen megállapodnak egymással, hogy fizessenek egymás 500 frtot a határerődítések helyreállítására.¹⁷ A következő évben késznek nyilatkoznak úgy a székelyek, mint a megyei nemesek 99 dénár kapuadó vállalására¹⁸ és az ezutáni 1556-ik évben 1000 ember örségi ezred eltartására adót vetnek ki önmagukra.¹⁹ Izabellának és fiának visszahozatalára ugyanez év júniusában 40 dénárt ajánlanak föl.²⁰ A nemességhez hasonló terhet vállalnak a székelyek 1556, 1557, 1558, 1559, 1560 és 1561-ben²¹ és pedig ezt az adót 1557, 1558, 1560 és 1561-ben évenként kétszer, tavasszal és ősszel vetik ki. Ez alkalommal a vármegyén a nemesek telepesei 99 dénárt fizetnek kapunként. A Székelyföldön a teherrel rovdandókat az adózás céljából már 1546-ban megbecsülték a vásárhelyi gyűlés meghagyása szerint összeírták volt.²² Vajjon ez a becslés volt-e most is irányadó? nem tudhatni. 1556, 57 és 60-ban az országgyűlés az előbbi és a mult connumeration utal.²³ 1559-ben az országgyűlés a listák átnézését és felülvizsgálatát rendeli el, mert a harmadik rend az adó felosztása miatt zajongva panaszkodik.

E becslés és összeírás dacára is azt kell hinnünk, hogy a székelyek adófejtében bizonyos átalányösszeget adtak, melynek kulcsa valószínűleg 1546-ban állapított volt meg. 1559-ben 12,000 frtól beszél János Zsigmond, a mely összeg rend szerint a székelyekre esik és rovatik ki. A harmadik rend minden egyes portájára e summa felosztásakor (a földönlakók mentessége folytán) 1 frt 50 kr volt kivétel akkor, miből 50 dénárral több esett minden egyes székelyre, mint a nemesség jobbgyára, a mi a három nemzet közt az egyenlő adófelosztás elvével ellenkezett. A következő évben nyomtatékosan hangsúlyozza is az országgyűlés, hogy a székelyeket nem lehet jobban megterhelni, mint a nemesi földadó fizetőit, de azért átalányuk az eddiginél nem lehet kevesebb.²⁴ 1558 óta a székelyek adója rendszeren 12,000 ftot tett; történt időnként ingadozás ebben; 1557-ben 15,000 forintot szavaztak meg, míg ugyanazon év februárjában 5000 ftot vállaltak;²⁵ ez utóbbi esztendőben a nemesek és szászok adója a rendesnek csak a felét tette ki.

A három nemzet egyenlő megterheléssel élve, azon tényben jutott

kifejezésre, miszerint a székelyekre is megszavazás után kiróttak minden adót. Nemesek a török adót fizették hát, hanem a fejedelmi és valószínűleg a hadi adót is, mely utóbbinak az a magyarázata, hogy 1558-on kezdve a fölkelési határidő egy havi tartamán tul, ha két első rend hadi szolgálatot tett, azért azoknak zsoldot kellett adni. 1558-ban elrendeli az országgyűlés, hogy a főnépek és vármegyei nemesek által állított fegyveresek és telepések zsoldjára, a harmadik rend fizessen adót. Ugyan ez évben a hadjáratra fizetendő adóról van szó.²⁷ Ily alkalmokkor megfelelő mennyiségű buza és zab szállítását is kiróvják; egy ily róvás a szászok listája szerint minden gabonaneműből 12,000 vékát is tett ki néha.

Az adóterhet a székelyek két első rendje egészen a harmadik rend vállalra nyomta. A korábbi időkben már az ököradóban volt meg ennek az eljárásnak az előjátéka. A két első rend akkor is kihuzta magát a teher alul. A hadi szolgálat a két első rend szemében csak lovon látszott nemesinek, míg a gyalog szolgálat kevésbé vala ury foglalkozás.

Mint hogy a Székelyföldön jobbágy-ság nem volt, a harmadik renden állt, vagy önként, vagy kényszerítve, de adót fizetni, mivel hogy a két első rend az országgyűlésen azt az ők nevében is szavazta meg. A vármegyén a nemesség az adót jobbágyokkal fizettette, a Székelyföldön pedig nem lévén jobbágy-ság, a harmadik rend került ségőre, mely ily módon szabadságának és nemességének lényeges előjogaitól esett el. Hogy a két első rendnek sikerülhetett e kötelességet lerázni magáról, ez arra a különös tüneményre mutat, mely szerint a két első és harmadik rend között társadalmi különbség, áthidalhatlan ury képződött mely magyarázatát egyébként abban, leli, hogy János Zsigmond hadi szolgálatra csak a két első rendet szolgitgatta.

Az országgyűlési cikkelyekben ez idétt kétségtelenül visszatükröződik ez az állapot. 1556-ban kijelentik a székelyek, hogy az előbbi összeírás szerint kapunként 5) dénárt készségesen fizetnek. De a lófők közül azok, a kik az akkor folyt hadjáratra nem álltak ki s jövőre nem akarnak kiállani, megbecsülendők, hogy jövőre fizessenek adót.²⁸ Ebből az világlik ki, hogy a két első rend adómentes volt ugyan, de azért hadi szolgálatot tett s olyankor ha ezt nem tette, a megállapított terheket viselni tartozott. 1558-ban ugyanis azok a földönlakók (inquilinus), kik a főnépek és lófők földjein laktak, ezekkel és az oda szegődött béresekkal együtt az adó alól

fölmentetnek, ellenben azok a földönlakók (inquilini), kik „a szabad székelyek“, azaz: a harmadik rend földjén laknak, azok nem mentetnek föl.²⁹ A szántsándék és fejlődés irányára itt kétségtelenül látszik, nyilvánvaló az, hogy a harmadik rendet az adóban egyenlővé akarták tenni a jobbágyokkal. Ebből a cikelyből az is megtetszik, hogy az adó földadó volt eredetileg, mely azonban csak a harmadik rend birtokát terhelte, míg a két első rend birtoka a vármegyei nemesség birtokának előjogait élvezte.

(Folyt. köv.)

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Tegnapelőtt, folyó hó 2-án, a közönség élénk érdeklődése mellett folyt le a városunkban rendezett első tenyészbarmfi kiállítás. Részt vett összesen 30 tenyésztő 259 barmfival. Ki volt állítva 150 tyúk főleg sárga orpington, volt kevés fehér orpington, langshan és plymuth is, továbbá 67 emdeni lud, meg 42 pekingi kacs. Lehetett látni igen szép szintisza sárga orpingtonokat s különösen csodálkoztak az óriási emdeni ludakon, melyek közt nem voltak ritkák a 8-10 kilós példányok sem. A következő kiállítók nyertek díjat tyukokkal: I. díjat Dakó István sárga orpingtonokkal, II-ot Kassay Ákos sárga orpingtonokkal, III-ot Tóth Károly fehér orpingtonokkal, IV-et Gálffy István langshanokkal, V-et Hlatky Miklós sárga orpingtonokkal, VI-at Péterffy Lőrinc sárga orpingtonokkal. Emdeni ludakért I. díjat Novák Dávid, II-at Biró Áron, III-at Hlatky Miklós. Pékingi kacsákért I. díjat Nagy Lajos, II. Ugron Zoltánné, III. Kassay Ákos, IV. Gálffy István. A segesvári állat tenyésztési felügyelő megvásárolt 27 drb emdeni ludat, 9 drb pekingi kacsát és 27 drb faj tyukot, a megyében történő kiosztás végett.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsió formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában véve saját sulyának 4 szeresével emelte a szervezet zsirtartalmát, míg a Scott-féle Emulsió formájában véve, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj sulyának 7-szeresével tul-

haladta amazét. Gyermekek, sőt válogatós kényes betegek is állandóan minden undor nélkül es anélkül, hogy a legesekeylebb szervezet zavartól kellene tartaniok, vehetik a Scott-féle Emulsió-t.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivó halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza“ BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerházaiban.

Nevelőnöt keresek 2 leány és 1 fiu mellé, ki az 1. 3 és 4. elemi osztályok tananyagát taníthatja. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Feigl M. fő-részgyári-igazgató Libán u. p. Zetelaka intézendők. 537 1-2

Butorozott szoba

Kossuth utcában azonnal kiadó, esetleg 2 ur részére is. Cim a kiadó-hivatalban.

Udvarhely vármegye Székelyudvarhelyi járás főszolgabírája.

2373-906. szb. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Az elhalálozás folytán megüresedett korondi községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

1. Törzsfizetés 1600. korona.
2. Iroda átalány 120 korona.
3. Uti átalány 180 korona.
4. Természetbeni lakás.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1889 évi I. t.c. 6 §-a illetve az 1900 évi XX. t.c. 3 §-ának értelmében fölszerelt pályázati kérvényüket folyó évi október 15-ig hivatalomba adják be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Székelyudvarhely, szept. 24.

Dr Demeter Lőrinc,
főszolgabíró.

531 3-3

KOCSIK kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter kovács mesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsikat be-cserél és kijavit.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jóhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Mindenféle

bélyegzők

gyári áron és leggyorsabban

szerezhetők be

Betegh Pál és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca. 31. sz.

Keletbélyegzők önnedvezővel; «Mercur» keletbélyegző forgatható ruggyanta szalaggal; «Hungária» keletbélyegző ruggyantából; «Egyetemes önnedvesítő» könnyű szerkezet, egészen rézből és rézpléhből, alanyozva; «Monitor» önnedvező, számozó és lapszámozó gépek.

„Hermandol“ klozet-papir a legjobb!

HEGEDŰ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUOK

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCÁK

ERSZENYEK és PENZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapir és fehérenmü bélyegzéshez, minden betűvel, 1 db 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Papírok, írószerek, szivacsok!

Olcsó legyezők és disznúárnyékok!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

